

Posudek vedoucí diplomové práce

JUDr. Karolina Žáková, Ph.D.

Název práce: Institut ekologické újmy a jeho přínos pro ochranu životního prostředí v ČR

Autor práce: David Klíma

Diplomová práce je zpracována v celkovém rozsahu 84 stran, z toho 60 stran vlastního textu (celkový počet znaků včetně mezer činí dle čestného prohlášení autora 148 445). Kromě úvodu a závěru je výklad členěn do pěti částí věnovaných postupně institutu ekologické újmy v systému práva životního prostředí, pojmu ekologické újmy a jeho základní charakteristice, zakotvení ekologické újmy ve složkových předpisech na úseku ochrany životního prostředí, uplatňování odpovědnosti za ekologickou újmu v praxi a návrhům *de lege ferenda*. Práci doplňují seznamy použitých zdrojů a zkratk, přílohy obsahující odpovědi na otázky, které si autor vyžádal od povinných subjektů dle zák. č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, a povinné součásti (abstrakty, klíčová slova).

Datum odevzdání práce: 29. září 2024

Aktuálnost (novost) tématu: Zvolené téma není zcela nové, bezpochyby se ale jedná o téma aktuální. Ekologická újma je v českém právu životního prostředí zakotvena od počátku 90. let (§ 10 a 27 zák. č. 17/1992 Sb., o životním prostředí) a ve výuce oboru na Právnické fakultě UK je často uváděna jako jeden ze zásadních institutů umožňující zohlednit imateriální dopady lidské činnosti na ekosystémy. Jeho využití v praxi, a to i po přijetí zák. č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmě a o její nápravě, který tento institut upravuje na základě unijního práva, je však velmi omezené. Je proto zcela na místě institut ekologické újmy zkoumat a považují za legitimní klást si otázku – jak činí i autor v kapitole 5.3 – zda by srozumitelnosti právní úpravy neprospělo jeho samostatnou úpravu v zákoně o životním prostředí zrušit.

Náročnost tématu: Téma považují za středně náročné. Ekologická újma je institutem zakotveným v českém právu již desítky let a existuje tedy odborná právní literatura, s níž bylo možné při zpracování tématu pracovat. Zároveň se jedná o institut průřezový, pro jehož pochopení je nutná znalost nejen obou „hlavních“ zákonů, ale i všech dalších předpisů, do nichž se jeho idea (např. v podobě nápravných opatření či poplatků) promítá. Pro nalezení odpovědi na otázku, zda je institut ekologické újmy přínosný pro ochranu životního prostředí v ČR, byla navíc třeba komunikovat s příslušnými úřady a zjistit, zda a jakým způsobem je uplatňován v praxi.

Hodnocení práce: Předloženou diplomovou práci hodnotím jako velmi kvalitní a jako vedoucí musím ocenit přístup autora k celému procesu její tvorby. Na zpracování si vyhradil dostatek času a postup práce se mnou pravidelně konzultoval, přičemž se nebál s poskytnutou zpětnou vazbou v některých případech nesouhlasit a svůj postoj si dokázal obhájit. Jeho práce přehledně představuje ekologickou újmu jako významný, avšak do praxe jen omezeně a spíše nepřímo promítnutý institut českého práva životního prostředí a přináší srozumitelně formulované návrhy *de lege ferenda* ke zlepšení tohoto stavu. Práce pochopitelně není zcela vyčerpávající – to by vzhledem ke stanovenému rozsahu diplomových prací na PF UK ani nebylo možné – téma je však zpracováno uceleně a kompaktně a autor žádný z jeho podstatných aspektů nevynechává. Kladně hodnotím i autorovu snahu opatřit si relevantní informace o uplatňování ekologické újmy podle obou hlavních zákonů (zákona o životním prostředí a zákona o ekologické újmě) v praxi prostřednictvím dotazů na příslušné orgány podle zákona o právu na informace o životním prostředí.

Z hlediska formálního (použitý styl, pravopis, grafická úprava) je práce zpracována na vysoké úrovni a nemám k ní v tomto sběru připomínky. Autor též velmi dobře pracuje se zdroji a vědecky poctivým způsobem na ně při svém výkladu odkazuje.

Doporučení k obhajobě a návrh klasifikace: S ohledem na výše uvedené konstatuji, že předložená práce Davida Klímy splňuje požadavky kladené na diplomové práce na Právnické fakultě UK, a doporučuji ji k ústní obhajobě s navrženým klasifikačním stupněm **výborně**.

Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Prosím autora, aby v rámci obhajoby zodpověděl následující otázky:

1. V připomínkovém řízení se momentálně nachází novela zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, která by měla mimo jiné uvést v život institut odvodů za kácení dřevin rostoucích mimo les upravený v § 8 odst. 3. Jakým způsobem by měl být tento odvod dle autorova názoru konstruován, aby byl účinným nástrojem pro předcházení a kompenzaci ekologické újmy způsobené kácením dřevin?
2. Jak autor zjistil, institut ekologické újmy dle zákona č. 167/2008 Sb., o předcházení ekologické újmě a o její nápravě, dosud nikdy nebyl využit v praxi (nebyla uložena preventivní ani nápravná opatření podle tohoto zákona). Co je dle autorova názoru příčinou „neživotaschopnosti“ tohoto předpisu, který je transpozicí unijní směrnice 2004/35/ES? Není problém v samotné směrnici?

V Ústí nad Labem dne 25. října 2024

.....
JUDr. Karolina Žáková, Ph.D.
vedoucí diplomové práce